Foreign policy, international relations and security analysis

INTERNATIONAL WEEKLY

№7 01.05.2023-15.05.2023

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

FPRI Foreign Policy Research Institute

ЗМІСТ

УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Чи виправдає Північна Європа надії В.Зеленського ____ *3*

Інші події в ЄС ____ *7*

ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Перемир'я в обмін на гарантії безпеки перед українським контр-наступом ____ *11*

Двосторонні відносини ____ *15*

Німеччина ____ *15*

Велика Британія ____ *15*

Угорщина ____ *15*

Бразилія ____ *16*

Бахрейн ____ *16*

Нідерланди ____ *17*

Гватемала ____ *17*

ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ *(01.05 – 15.05.2023)*

Зміни на фронті ____ *18*

Військова допомога ____ *19*

Росія: внутрішні та зовнішні виклики ____ *20*

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Чи виправдає Північна Європа надії В.Зеленського

Фото: Офіс Президента України

На початку травня Президент України Володимир Зеленський здійснив візит до Фінляндії. Там лідер України взяв участь у саміті «Україна – Північна Європа» і провів низку двосторонніх зустрічей з представниками Нордичних країн. Головними темами для обговорення були військова допомога, зокрема, створення «авіаційної коаліції», питання покарання воєнних злочинців, а також відшкодування росією збитків.

З першого погляду візит Володимира Зеленського до Фінляндії може здаватися несподіваним, адже більшість закордонних відряджень президента України здійснювалися у провідні країни євроатлантичного простору та ті держави, які надають найбільші обсяги допомоги: США, Велика Британія, ФРН, Польща, Франція. Втім, геополітичні реалії, що наразі склалися на континенті, вказують на зростаючу роль скандинавських країн. Як зазначив директор аналітичного центру IISS Джон Чіпман, баланс сил у Європі схилився на схід і франко-німецьке партнерство має враховувати інтереси держав на передовій лінії блоку. «Саме скандинавські та балтійські країни, які зараз об’єднані майже в єдиному стратегічному театрі з поляками та чехами, визначатимуть пріоритети європейської безпеки та продовжуватимуть наполягати на важливій відповіді на вторгнення Росії», – сказав науковець.

Зі вступом Фінляндії та майбутнім вступом Швеції до НАТО, Балтійське море перетворилося на внутрішнє море Альянсу. Країни регіону почуватимуться від тепер більш захищеними. Водночас росія у порівнянні з країнами Балтії дещо втратила свої домінуючі позиції. Вступ до Північноатлантичного альянсу Швеції та Фінляндії може спонукати Нордичні держави до більш активної політики, оскільки офіційно закріплені союзницькі зобов'язання покладають на ці країни більшу відповідальність за безпеку на континенті, від чого виграють усі країни НАТО та Україна.

Скандинавські країни є надійними партнерами України. Ці держави послідовно надають політичну підтримку на міжнародних майданчиках, економічну допомогу, а також вже продемонстрували готовність надавати Україні необхідну воєнну підтримку. Наприклад, Фінляндія до візиту Президента Зеленського надала 15 пакетів військової допомоги на суму майже мільярд євро. Під час зустрічі лідерів України та Фінляндії було оголошено про підготовку наступного, 16-го оборонного пакету.

Вагому підтримку Україна отримує і від Данії, Норвегії та Швеції. Навесні 2023 року уряд Данії ухвалив рішення створити фонд у розмірі 1 млрд доларів для військової, цивільної та бізнес-допомоги Україні. Основну частину коштів – понад 767 мільйонів доларів – спрямують на військову допомогу.[1] У квітні керівництво країни також пообіцяло поставити Україні 19 САУ Caesar. На додаток, разом із Німеччиною та Нідерландами, Данія пообіцяла надати для ЗСУ щонайменше 100 відремонтованих німецьких бойових танків Leopard 1. Норвегія, своєю чергою, тільки в останні місяці зокрема надала 8 танків Leopard 2. Спільно з Великою Британією країна зобов'язалась передати Україні 8 РСЗВ великої дальності M270 та 3 радари артилерійського наведення ARTHUR. Також в ході свого візиту до Норвегії, спікер Верховної Ради Руслан Стефанчук повідомив, що Україна отримає більше систем ППО NASAMS. Внесок скандинавських держав менший, аніж країн-лідерів допомоги України, однак вони продемонстрували готовність передавати високотехнологічні зразки техніки. З погляду військових і оборонних матеріалів загальна вартість національних пакетів допомоги від країн Північної Європи, наданих Україні з лютого 2022 року, становить приблизно 4,4 млрд євро.

Ймовірно, Володимир Зеленський розраховує, що країни Півночі Європи можуть також відіграти певну роль у створенні авіаційної коаліції. Норвегія наприкінці 2022 року продала останні 32 винищувача F-16. F-16 виробництва компанії Lockheed Martin є наймасовішим літаком четвертого покоління і саме ці літаки сподівається отримати Україна. Данія ж досі має їх на озброєнні. Країна, як мінімум, може сприяти навчанню українських пілотів.

Швеція є виробником власних винищувачів. Ще до повномасштабного вторгнення шведські літаки Gripen розглядалися в Україні як можливий варіант зміцнення українських військово-повітряних сил. Тепер, в умовах повномасштабного вторгнення та критичної необхідності у більш сучасних винищувачах для захисту українського неба і проведення ефективних контр-наступальних дій, українське

[1] Данія підготувала ЗСУ дев'ятий пакет допомоги, 15.03.2023, URL: https://mil.in.ua/uk/news/daniya-pidgotuvala-zsu-dev-yatyj-paket-dopomogy/

керівництво шукає усі можливі варіанти для посилення спроможності вітчизняних ВПС. Gripen, у цьому відношенні, міг би стати якісним доповненням наявних в Україні винищувачів, наразі, однак, керівництво Швеції відкинуло можливість їхнього постачання Україні. Так само і керівництво Фінляндії відмовило у постачанні власних літаків: Президент Саулі Ніїністьо назвав дві причини, по-перше Фінляндія не зможе передати Україні свої винищувачі Hornet, поки не отримає їм заміну, оскільки потребує захисту своєї території від РФ. І по-друге, передача F-18 Hornet потребуватиме, за словами очільника Фінляндії, створення багатьох структур для обслуговування, якщо Україна також отримає винищувачі іншого типу.

Співробітництво у військово-технічній сфері є важливим, однак, не менш важливим для України залишається ***євроатлантичний шлях***. У контексті відкриття перемовин щодо вступу України до Європейського Союзу, позиція скандинавських країн має велике значення. Данія та Швеція належать до т.з. умовної групи «заощадливих держав», «frugal four», які раніше виступали проти збільшення бюджету ЄС і шукали баланс між вільною торгівлею та протекціонізмом.[2] 2 інші держави цієї умовної групи: Нідерланди та Австрія є близькими партнерами Швеції та Данії. Зближення позиції України зі скандинавськими державами може позитивно вплинути на позицію інших держав ЄС у контексті потенційного вступу України до євроспільноти. Так само велике значення має їхня підтримка вступу України до НАТО.

На зустрічі в Гельсінкі 3 травня 2023 року президенти України й Фінляндії та прем'єр-міністри Данії, Ісландії, Норвегії та Швеції підписали спільну заяву, у якій підтримали євроатлантичні прагнення України, втім, ***уникнули чітких формулювань щодо перспективи повноправного членства України в НАТО та ЄС у короткостроковій перспективі***. Ці країни зазначили, що продовжать підтримку України у її зусиллях із реалізації процесу реформування та у виконанні вимог, необхідних для якнайшвидшого початку переговорів про вступ до ЄС. У контексті НАТО держави посилаються на політику відкритих дверей та рішення Бухарестського саміту 2008 року і висловлюється намір підтримувати Україну на її шляху до майбутнього членства. **Тобто обмежились тривіальним традиційними запевненнями які українці чують вже понад четверть століття**.

Правда поруч з цими мало значущими запевненнями вони змушені були визнати, що до набуття повноправного членства України має велике значення для оборони самого Альянсу. Держави Півночі Європи, однак, не наважилися чітко висловити позицію, що Україна має стати членом НАТО, так, як це зробили країни ЦСЄ. Ймовірно, позиція країн Північної Європи щодо потенційного членства України в НАТО досі не була визначена і буде остаточно узгоджена ближче до саміту НАТО у м. Вільнюс. ***Це також означає їх зацікавленість залишити Україну в буферній зоні, використовуючи її в якості форпосту східного флангу НАТО, але поза межами його колективної оборони.***

[2] Catharina Sørensen, How the frugal four could grow in number and influence, 7 September 2020, European council on foreign relations, URL: https://ecfr.eu/article/commentary_how_the_frugal_four_could_grow_in_number_and_influence/

Водночас Північні країни висловили чітку позицію у питаннях **відновлення справедливості та відбудови України.** Держави висловили підтримку ініціативи створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії росії проти України і наголосили на своїй твердій відданості притягненню до відповідальності винних у воєнних та інших жорстоких злочинах. Також у заяві вказується, що країни Північної Європи заохочують інші держави приєднуватися й нарощувати міжнародну підтримку для створення трибуналу. Враховуючи м'яку силу країн Півночі Європи, їхня позиція може мати позитивний вплив у долученні інших держав до реалізації правосуддя над російськими злочинцями. Країни підтвердили намір надалі посилювати колективний санкційний тиск на росію, інтенсифікувати зусилля щодо забезпечення ефективного впровадження санкцій, запобігання та протидії обходу санкцій у третіх країнах та з боку третіх країн. Збереження та посилення санкційного режиму прив'язується до спроможності росії продовжувати війну.

На додаток, вказується, що держави працюватимуть разом з іншими над розробкою механізмів відшкодування збитків, поранень і руйнувань, спричинених російською агресією. Для цього важливою віхою є міжнародний реєстр збитків, який було представлено на саміті Ради Європи в Рейк'явіку. «Держави надалі докладатимуть зусилля для вивчення відповідних варіантів забезпечення фінансування компенсаційного механізму, включно з надійною правовою основою для використання заморожених і знерухомлених російських активів для підтримки відбудови України та з метою виплати репарацій» - вказується у документі.

Підтримка Північних країн є важливою складовою боротьби України з російською агресією. Інтенсивність міжнародних візитів між Україною та країнами Півночі Європи є дуже високою. Держави формату надають важливу політичну, економічну та гуманітарну підтримку Україні, а також беруть активну участь у відбудові. Візит Володимира Зеленського має важливе значення для зміцнення відносин між Україною та Північними державами, які зі вступом Швеції та Фінляндії відіграватимуть ще більшу роль у питанні забезпечення європейської безпеки. Втім, ***спільна заява за результатами події могла бути більш амбітною***. З одного боку, Україна отримала запевнення у збереженні всебічної підтримки з таких важливих питань, як створення спецтрибуналу, виплати репарацій, санкції, продовження військової допомоги, а також забезпечення якнайширшої міжнародної участі в реалізації української Формули миру та у Глобальному саміті миру. З іншого боку, формулювання щодо майбутнього членства України в ЄС та НАТО не містять амбітних пунктів, які висловлюють лідери держав ЦСЄ. Напередодні саміту у Вільнюсі Україна потребує якомога ширшої підтримки країн-членів НАТО. Держави Євроатлантичного простору вже розуміють невід'ємність української безпеки від загальноєвропейської. Однак, залишається зробити головний крок – інтегрувати Україну у систему колективної безпеки.

Фінляндія дозволить США розміщувати свої військові бази в країні

01.05.2023

Угода про оборонну співпрацю (DCA) між Фінляндією і Сполученими Штатами передбачатиме можливість перебування на фінській території американських військовослужбовців та військової техніки, а також проведення військових навчань.

Про це йдеться в публікації Helsingin Sanomat, яку цитує "Європейська правда". Переговори між Фінляндією і США щодо DCA розпочались наприкінці квітня. Угода, як передбачається, дозволить американським збройним силам безперешкодно використовувати фінську землю й бази для навчань і зберігання матеріальних засобів.

Представник Міністерства закордонних справ Фінляндії Мікаель Антелл, який бере участь у переговорах, у коментарі HS пояснив, що угода зі США доповнить членство країни в Північноатлантичному Альянсі.

"DCA дозволяє розгортання військ, їхнє перебування в країні, попереднє зберігання військового обладнання й можливі інвестиції в інфраструктуру за рахунок коштів, наданих Конгресом США Пентагону", – каже Антелл. Як приклад він навів можливе створення на території Фінляндії ангару для обслуговування винищувачів п’ятого покоління F-35.

Європейська правда

Польща скасувала односторонню заборону на імпорт з України після рішення Єврокомісії

02.05.2023

Міністерство розвитку і технологій Польщі у вівторок скасувало власну постанову про заборону імпорту низки сільськогосподарських товарів із України після компромісного рішення Європейської комісії.

Як повідомляє "Європейська правда", відповідна постанова опублікована в офіційному віснику польського уряду.

"Розпорядження міністра розвитку і технологій від 21 квітня 2023 року про заборону імпорту сільськогосподарської продукції з України… скасувати. Постанова набирає чинності з дня її опублікування", – йдеться в тексті документа.

У вівторок 2 травня Європейська комісія ухвалила виняткові та тимчасові запобіжні заходи щодо імпорту окремих сільськогосподарських товарів із України після тиску з боку п’яти держав-членів Європейського Союзу, які звинувачували український імпорт в обвалі місцевих цін.

Таким чином Єврокомісія замінила одностронні рішення п’яти країн своїм власним регулюванням і тепер заборона імпорту стосується чотирьох сільськогосподарських продуктів: пшениці, кукурудзи, ріпаку та насіння соняшнику з України.

Європейська правда

Стефанішина анонсувала візит делегації "Венеційки" в Україну, обговорюватимуть реформу КС

03.05.2023

Про це журналістам у середу розповіла віцепрем'єрка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина, передає кореспондент "Європейської правди".

"Цього тижня відбудеться візит до України президентки та експертів Венеційської комісії. Вони особисто приїдуть до Києва для підготовки висновку щодо законопроєкту про відбір суддів Конституційного Суду", – зазначила урядовиця.

Вона уточнила, що експерти "Венеційки" зустрінуться із президентом Володимиром Зеленським, урядом і парламентом, а також окремо – представниками громадянського суспільства.

"Після того, як вони поїдуть, ми очікуємо остаточного висновку щодо відповідно законопроєкту, і з його урахуванням ми хочемо ухвалити цей проєкт до кінця травня, щоби якнайшвидше запустити відбір суддів КС", – розповіла Стефанішина.

Європейська правда

Шредер втратив право на користування офісом колишнього канцлера Німеччини

04.05.2023

Ґерхард Шредер втратив право на користування офісом колишнього канцлера Німеччини. Адміністративний суд землі Берлін відхилив позов проти рішення бюджетного комітету бундестагу. Суд обґрунтував рішення тим, що ексканцлер більше не виконує жодних обов'язків, пов'язаних із його колишньою діяльністю.

Особистий зв'язок Шредера з президентом Росії Володимиром Путіним та роботу в російських концернах суд не розглядав і не назвав їх серед причин ухвали. Попри втрату прав користуватися офісом, Шредер зберігає право на пенсію колишнього канцлера та бюджетне фінансування особистої охорони.

Бундестаг у травні 2022 року затвердив закон, який допускає відмову в праві на користування персональним офісом колишнього канцлера, якщо політики, які пішли з посади, більше не виконують пов'язаних з їхньою колишньою діяльністю обов'язків. Шредер першим втратив це право.

Радіо Свобода

У Бельгії затримали групу чеченців, підозрюваних у плануванні теракту

04.05.2023

Бельгійська поліція затримала сімох людей за підозрою у підготовці терористичної атаки.

Про це повідомила прокуратура Бельгії у четвер, пише "Європейська правда" з посиланням на De Standaard.

Відомо, що підозрювані обговорювали кілька сценаріїв атаки у Бельгії, але ще не визначилися з метою. "Говорили про будівлі НАТО, але на цей момент ці плани не виглядають дуже конкретними", – сказав представник прокуратури газеті.

Майже всі підозрювані мають чеченське походження. Троє є громадянами Бельгії та належать до групи затятих прихильників терористичної "Ісламської держави". Деякі з них раніше були судимі за незначні правопорушення.

Затримання відбулися після того, як поліція провела рейди в кількох місцях у Західній Фландрії та Генті в рамках розслідування тероризму.

Європейська правда

Зеленський і прем'єр Нідерландів підтримали розміщення спецтрибуналу за злочин агресії РФ в Гаазі

04.05.2023

Президент України Володимир Зеленський і прем’єр-міністр Нідерландів Марк Рютте вважають, що спеціальний трибунал, який розглядатиме злочин агресії Російської Федерації, повинен розміщуватись у Гаазі.

Про це йдеться у спільній заяві Зеленського та Рютте, ухваленій за підсумками візиту президента України до Нідерландів, повідомляє "Європейська правда".

У заяві обоє лідерів підкреслили, що жоден наявний міжнародний механізм не може здійснювати юрисдикцію над злочином агресії, скоєним в Україні.

"Ми прихильні до створення спеціального ad hoc трибуналу для судового переслідування та винесення вироку за цей злочин із залученням міжнародної спільноти", – наголосили Зеленський та Рютте.

Вони привітали зобов'язання 36 держав, які на сьогодні приєдналися до Основної групи зі створення спеціального трибуналу щодо російського злочину агресії, і закликали інші держави приєднатися до цих зусиль задля забезпечення правосуддя та унеможливлення безкарності.

"Ми твердо віримо, що Гаага як місто миру та справедливості є місцем для розміщення спеціального трибуналу", – заявили Зеленський та Рютте.

Європейська правда

Польські перевізники блокуватимуть єдиний вантажний пункт на кордоні з Білоруссю

08.05.2023

Перевізники з польського села Лукова з вівторка оголошують протест проти "захоплення ринку перевезень" компаніями з Білорусі та РФ і будуть блокувати пункт пропуску "Корощин-Козловичі" – єдиний із терміналом для вантажного транспорту.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Rzeczpospolita.

Перевізники вимагають заборонити в'їзд до Польщі напівпричепів з білоруською та російською реєстрацією, припинити діяльність білоруських і російських компаній "під польським прикриттям" і повернути обов’язковість дозволів для транспортних компаній із України.

Воєвода Люблінського воєводства дав дозвіл на проведення акції протесту до 9 червня. "Ми очікуємо, що в акції візьме участь близько сотні вантажівок", – заявляє один із організаторів Каміль Амброзяк.

Європейська правда

Поліція Латвії затримала кількох осіб за використання символів, що прославляють військову агресію

09.05.2023

У Латвії у вівторок порушили дев’ять адміністративних проваджень та відкрили одну кримінальну справу через використання у громадському місці символів, які прославляють військову агресію та воєнні злочини.

Як повідомила Державна поліція Латвії, затримано шістьох людей. П’ятьох із них – під час покладання квітів до місця, де раніше був пам’ятник радянським воїнам у Ризі. Ще одну людину затримали за покладання квітів у вигляді символу військової агресії Росії проти України до пам'ятника Свободи в Ризі.

Кримінальну справу порушили за напис «З Днем Перемоги» в одному з районів Риги.

Керівництво латвійської поліції раніше попереджало, що 9 травня поліція не виявлятиме толерантності до тих, хто цього дня прославляє військову агресію.

У поліції також звернули увагу на те, що 9 травня у Латвії заборонені публічні розважальні та святкові заходи, збори, ходи та пікети, які суперечать інтересам національної безпеки, розколюють суспільство, спотворюють історію та ставлять під сумнів солідарність з українським народом.

Радіо Свобода

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Перемир'я в обмін на гарантії безпеки перед українським контр-наступом

Фото: Міністерство оборони США

У травні Україна продовжила підготовку до проведення чергової контр-наступальної операції. Президент Володимир Зеленський та Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба проводять величезну за обсягом дипломатичну роботу, спрямовану, перш за все, на забезпечення потреб Збройних Сил України усіма засобами, необхідними для успіху контр-наступальної операції. Україна неодноразово чула від своїх партнерів переконання у непохитності підтримки стільки, скільки це буде потрібно. Наразі, однак, ***Україна досі матеріально недостатньо забезпечена для контр-наступу.*** Через це очікуваний момент відкладається.

Головним партнером України на тлі російської агресії залишаються Сполучені Штати Америки. З початку повномасштабного вторгнення адміністрація Байдена та Конгрес США спрямували понад 75 мільярдів доларів на допомогу Україні. Країна організувала Контактну групу з питань оборони України, т.з. «Коаліцію Раммштайн» і задає темпи військової допомоги Україні. На США орієнтується більшість країн Коаліції, тому Вашингтон своїми рішеннями може спонукати інші держави більше допомагати Україні. Втім, позиція чинної американської адміністрації залишається не до кінця чіткою. У США досі залишається два табори, які по-різному бачать шляхи завершення російсько-української війни. З одного боку, Ллойд Остін, міністр оборони

США, та Держсекретар Ентоні Блінкен, які виступають за перемогу України у війні. З іншого боку, існує лінія Радника із національної безпеки Джейка Саллівана та Голови Об'єднаного комітету начальників штабів США Марка Міллі, які ***хочуть не дати програти і Україні і росії.***

Позиція Марка Міллі була добре розкрита у його останньому інтерв'ю для Foreign Affairs. На питання про можливу ескалацію, генерал зазначив, що війна між росією та НАТО, або росією та США була б руйнівною і у своїх діях. Сполучені Штати прораховують кожен крок. Обмірковування подальших кроків є цілком зрозумілим і будь-як держава має проробляти план дій. Втім, **підхід США до росії ґрунтується на страху щодо можливої ескалації.** І для уникнення ескалації, Вашингтон обирає не стратегію, яка дозволила країні перемогти у Холодній війні, коли США не боялися демонструвати своє домінування, а протилежний підхід – ***накладаючи на себе штучні обмеження***. Цей підхід сповідувався ще до повномасштабного вторгнення, коли Україні відмовляли у передачі більшості зі зразків американської зброї. Потім, після вторгнення, Україні боялися надавати гаубиці та РСЗО. З плином часу, боротьби українців за свою країну, США і ЄС почали постачати бронетехніку, ППО і танки. Наступним кроком стане передача винищувачів четвертого покоління. Кожного разу росії нічим було відповісти на збільшення допомоги для України. Єдиним наслідком політики ***самостримування*** стало те, що роками така стратегія заохочувала рф до збільшення агресії. ***Така політика тільки відкладає перемогу України у війні та затягує російську агресію.***

Окрім побоювань ескалації в інтерв'ю Марка Міллі варто відзначити віру в те, що російська федерація залишається великою державою, поруч зі США та КНР. Марк Міллі переконаний, що потрібно уникнути великої війни, подібної до Другої світової. Російська федерація втратила значну частину своїх сил в Україні. Економічно країна значно відстає від США та КНР. ВВП росії менший за ВВП штату Техас. За кількістю населення росія також значно відстає від великих держав. Єдиний показник, за яким росія переважає інші країни – це кількість ядерних боєголовок. Марк Міллі не може не розуміти поточного стану, у якому опинилася росія. Ймовірним поясненням такої риторики може бути бажання підкреслити пріоритети.

Основним конкурентом США є Китай. Голова Об'єднаного комітету начальників штабів США, ймовірно, серйозно ставиться до потенційного збройного протистояння з КНР через Тайвань найближчими роками і бажає зберегти ресурси збройних сил Сполучених Штатів, тому фокусує увагу на Індо-Тихоокеанському регіоні. **Марк Міллі остерігається того, що у разі перемоги України, росія, або державні утворення, які залишаться на її місті, підпадуть під вплив Китаю.** З такої точки зору США буде легше мати справу з росією, яка зберігатиме більший ступінь автономності від Китаю і не заганяти її у в глухий кут, коли може підвищитися можливість застосування рф ядерної зброї. З такою росією Міллі хоче знайти варіанти для співпраці, сподіваючись на раціональність її керівництва. Саме на раціональність росіян він посилається у своєму інтерв'ю.

Проблема ж полягає у тому, що ***стратегічною метою російського керівництва є захоплення України.*** У випадку укладання перемир'я шляхом перемовин, про які говорить Марк Міллі, росія використає час для відновлення своїх сил. Якщо КНР зрештою нападе на Тайвань, це буде ідеальний момент для російського керівництва повторити спробу досягнення своєї цілі щодо України. Таким чином, Марк Міллі помилково вважає, що шляхом перемовин можна відновити європейський безпековий порядок. Однак, це можливо зробити лише у разі завдавання поразки росії в Україні та послаблення держави-ревізіоніста у довгостроковій перспективі. Такий сценарій передбачає воєнну перемогу України. **Без відновлення європейського безпекового порядку США буде вкрай важко забезпечити собі перемогу в боротьбі з Китаєм.**

Наразі американська адміністрація схиляється до продовження допомоги Україні. Що важливо, у Конгресі США зберігається консенсус щодо подальшої підтримки. Однак, важливо враховувати, що існують й інші настрої і настрої подібні позиції Марка Міллі з часом можуть посилитись. Вже зараз **спостерігається створення підґрунтя для «плану Б», сценарію, альтернативного перемозі України.**

Серед сил, які можуть просувати альтернативний сценарій держави БРІКС: КНР, Бразилія, ПАР, інші країни, що не підтримали Україну, а також Франція. Еммануель Макрон неодноразово заявляв, що хоче зберегти «обличчя» володимиру путіну. Після контр-наступу України, президент Франції може опинитися серед тих, хто схилятиме Україну до перемовин. Зокрема через це Володимир Зеленський і Дмитро Кулеба продовжують активно зустрічатися з лідерами різних держав для забезпечення тривалої підтримки України.

Візит Володимира Зеленського до Фінляндії мав на меті забезпечення підтримки країн Північної Європи. В умовах, коли темп надання допомоги задають США, Україні важливо мати альтернативних партнерів, здатних посилити цю підтримку. Такою країною протягом війни стала **Велика Британія**, яка першою надала ПТРК NLAW, новітні танки Challenger та зброю середньої дальності. Нідерланди виступили лобістами передачі Україні винищувачів четвертого покоління. Також країнами, здатними лобіювати збільшення допомоги Україні є держави ЦСЄ. Підтримка держав Північної Європи могла б також стати важливою, однак, основною країною врешті-решт залишаються США. І в умовах наближення американських виборів, збільшується тиск на українську сторону, адже допомога Україні може опинитися у заручниках американських внутрішньополітичних перегонів. Тому Україна потребує якомога більше сил для наступу зараз.

Ризик спроб примусити Україну до перемовин в майбутньому зростає. Такий сценарій надалі може призвести до зменшення інтенсивності російсько-української війни та патової ситуації на полі бою, коли жодна зі сторін не зможе проводити ефективні наступальні операції. Це загрожує збереженням війни у Європі, відсутністю відновлення України та унеможлить повернення великої кількості громадян країни.

Затягування війни наразі відповідає інтересам росії. Країна-агресор матиме час для адаптування до санкцій, відновлення військової могутності для поновлення агресії у майбутньому. В умовах, що склалися, росія послабила б Україну економічно та

демографічно. Захопила б частину Півдня України та створила коридор до Криму. **Стратегічно, затягування війни може призвести до фактичної перемоги росії у поточній війні.** Для європейської безпеки такий сценарій є вкрай негативним. Тому важливо забезпечити Україну усіма спроможностями для ефективного контр-наступу. Це в інтересах ЄС та США. **Європейські країни не зможуть почуватися у повній безпеці, якщо російські війська залишатимуться в Україні**. Позиція США по відношенню до КНР також буде вразливою, адже у випадку загострення конфлікту навколо Тайваню росія зможе скористатися ситуацією для збільшення масштабів агресії у Європі, а отже, події на континенті напряму впливають на США.

У таких умовах Україна з високою вірогідністю може залишитися поза межами ЄС та НАТО, що стратегічно також вигідно рф. На наступному саміті у м. Вільнюс Україна потребує чітких рішень щодо свого членства, однак ***українське керівництво вже схиляється до поступок***. 5 травня під час дискусії Atlantic Council у своєму відеозверненні, міністр оборони України Олексій Резніков озвучив сподівання, що рішення Вільнюського саміту міститимуть наступні *сім пунктів*: відданість членству України в НАТО; гарантії безпеки України від НАТО, що діятимуть до вступу України в Альянс; готовність НАТО підтримати "формулу миру", запропоновану президентом України Володимиром Зеленським; продовження відданості НАТО забезпечувати нагальні оборонні потреби України, включаючи ППО, далекобійну артилерію, боєприпаси, танки та бойові літаки; оборонна підтримка України до того, як буде повністю відновлено суверенітет України; створення механізму кризових консультацій з Україною в рамках Статті 4 Статуту НАТО; перетворення Комісії НАТО-Україна на Раду НАТО-Україна, з переходу України на стандарти НАТО в оборонних системах, медичної допомоги та розмінування.[1] **Такий план може зрештою стати замінником повноправному членству України в Північноатлантичному альянсі, що не відповідає безпековим інтересам України та Європи.**

Напередодні українського контр-наступу розглядаються різні варіанти подальшого розвитку подій. Наразі партнери України остаточно не дійшли єдиної позиції щодо того як має завершитися російсько-українська війна і ***існують загрози, що європейський безпековий порядок не буде відновлено.*** Закладення підґрунтя для реалізації такого «плану Б» може стати стратегічною помилкою країн-партнерів України. Єдиний фронт супротиву російської агресії має залишатись міцним до остаточної перемоги, витіснення рф з усієї міжнародно-визнаної території України та по завершенню війни.

[1] Резніков озвучив сподівання від саміту НАТО у Вільнюсі, 05.05.2023, URL: https://suspilne.media/467477-reznikov-ozvuciv-spodivanna-vid-samitu-nato-u-vilnusi/

Україна-Німеччина

Шольц пообіцяв, що з серпня Україна почне отримувати з Німеччини боєприпаси до Gepard

02.05.2023

Німеччина поставила Україні 34 зенітні самохідні установки Gepard, боєприпаси до них Київ почне отримувати влітку.

Про це заявив канцлер Німеччини Олаф Шольц, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на DW.

За словами канцлера, Україна може з серпня розраховувати на отримання боєприпасів для Gepard з Німеччини. Налаштовується виробництво, але це займе певний час, сказав Шольц під час діалогу з громадянами у Бендорфі поблизу Кобленца.

Європейська правда

Україна-Велика Британія

Британія влітку почне навчання українських пілотів

15.05.2023

Велика Британія влітку почне навчати українських пілотів, повідомив 15 травня уряд країни на тлі візиту до Лондона президента України Володимира Зеленського.

«Цього літа ми почнемо початкову льотну фазу для груп українських пілотів, які пройдуть базову підготовку.

Це буде адаптована програма, яку використовують британські пілоти, щоб дати українцям навички пілотування, які вони зможуть застосовувати на різних типах літаків», – йдеться в заяві.

«Це навчання йде пліч-о-пліч із зусиллями Великої Британії щодо роботи з іншими країнами з надання (Україні – ред.) літаків F-16», – додали в уряді Британії.

Про те, що Британія планує розпочати навчання українських пілотів на винищувачах стандартів НАТО, у лютому повідомив прем’єр Ріші Сунак. Він також доручив міністру оборони вивчити можливість постачання Києву бойових літаків.

Радіо Свобода

Україна-Угорщина

Угорщина заблокувала виділення Україні 500 млн євро від Євросоюзу

15.05.2023

Угорщина заблокувала передачу Україні чергового пакету допомоги із Європейського фонду миру. Сума траншу становить 500 мільйонів євро і мала бути виділена наступного понеділка, передає італійське агенство ANSA.

Повідомляється, що Будапешт нібито зажадав гарантій того, що Європейський фонд миру збереже свій глобальний статус у майбутньому і не використовуватиметься винятково для озброєння Києва.

Угорщина – одна з небагатьох країн Євросоюзу, яка не виступає із послідовним засудженням російської агресії в Україні. Країна продовжує залежати від постачання енергоносіїв із Росії.

Радіо Свобода

Україна-Бразилія

Андрій Мельник зустрівся з головним дипломатичним радником Президента Бразилії Селсо Аморімом

10.05.2023

10 травня відбулася зустріч заступника міністра закордонних справ України Андрія Мельника з головним радником Спеціальної дорадчої служби Адміністрації Президента Бразилії Селсо Аморімом.

У ході зустрічі сторони обговорили питання двостороннього порядку денного, а також можливість долучення Бразилії, разом з іншими партнерами України, до пошуку шляхів забезпечення сталого та довготривалого миру в Україні на базі поваги до міжнародного права, відновлення суверенітету та територіальної цілісності України.

У цьому контексті, заступник глави зовнішньополітичного відомства України, позитивно відзначивши наміри Президента Лули да Сілви сприяти досягненню миру в Україні, запросив Бразилію активно долучитися до роботи Формули миру, ініційованої Президентом України Володимиром Зеленським.

Окремо Андрій Мельник висловив вдячність Бразилії за послідовну підтримку нашої держави в міжнародних організаціях, солідарність з українським народом, який зазнає важких страждань внаслідок російської агресії, а також за надану Україні гуманітарну допомогу з початку повномасштабного вторгнення.

При обговоренні пріоритетних сфер співпраці в торговельно-економічній сфері співрозмовники наголосили на обопільній зацікавленості у розширенні та поглибленні відносин стратегічного партнерства, існуючих між Україною та Бразилією, та наповненні їх конкретним змістом.

МЗС України

Україна-Бахрейн

У Києві відбулася зустріч міністра закордонних справ Дмитра Кулеби з міністром закордонних справ Королівства Бахрейн

05.05.2023

У Києві відбулася зустріч міністра закордонних справ Дмитра Кулеби з міністром закордонних справ Королівства Бахрейн, доктором Абдуллатифом Аз-Заяні, який перебував в Україні з першим в історії двосторонніх відносин візитом.

Співрозмовники обговорили питання продовольчої безпеки та участь Бахрейну у відновленні України, яке стане найбільшим проєктом з часів Другої світової війни та драйвером зростання не лише для України, але й для економіки держав-партнерів. Глава МЗС України запросив Бахрейн взяти участь у міжнародній конференції «Ukraine Recovery Conference», яка відбудеться у червні цього року у Лондоні.

“Ми мали дуже глибоку, ґрунтовну та відверту розмову, вперше в історії наших відносин. Ми домовилися не лише інтенсифікувати двосторонні відносини, але й відносини між Україною та країнами Затоки, зокрема у форматі Ради співробітництва арабських держав Затоки”, — заявив Дмитро Кулеба. Він зазначив, що Україна та Бахрейн працюють над активізацією контактів бізнесу.

Глава МЗС України поінформував свого колегу про ситуацію на фронті та детально ознайомив його із Формулою миру Президента Зеленського. Міністр запросив бахрейнську сторону взяти активну участь у її втіленні.

МЗС України

Україна-Нідерланди

Дмитро Кулеба зустрівся з міністром закордонних справ Нідерландів Вопке Хукстрою

10.05.2023

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: «На шляху до Гватемали я скористався нагодою щоб зустрітися зі справжнім другом Вопке Хукстрою. У продовження візиту Президента Володимира Зеленського до Нідерландів ми просуваємося у питаннях щодо F-16, саміту НАТО та нових поставок зброї».

МЗС України

Україна-Гватемала

Дмитро Кулеба зустрівся з міністром закордонних справ Республіки Гватемала Маріо Адольфо Букаро Флоресом

11.05.2023

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: «Під час першої зустрічі у Гватемалі з Маріо Букаро я подякував Гватемалі за підтримку нашої боротьби за свободу та надання першої в історії можливості особисто звернутися до країн Карибського басейну на міністерській зустрічі АКД. Незалежно від відстані, справжні друзі завжди поруч. Ось чому я тут».

МЗС України

Джерело: Армія FM

Зміни на фронті

Стратегічна рівновага зумовлює воюючі сторони перейти до довготривалої позиційної оборони.

На Куп'янському напрямку противник вів безуспішні наступальні дії в районі Білогорівки Луганської області. Російські війська здійснювали обмежені наземні атаки вздовж лінії Сватове-Кремінна.

На Луганському напрямку, після отримання британських крилатих ракет Storm Shadow, українські війська обстрілюють російські тилові райони.

На Авдіївському напрямку російські окупаційні війська продовжують наступальні дії, однак, не досягли значних успіхів.

На Бахмутському напрямку ворог продовжує вести наступальні дії. Тривають важкі бої за Бахмут. Також противник вів безуспішні наступальні дії у напрямку Іванівського. Українська армія проводить контр-атаки на флангах навколо міста Бахмут.

На Запорізькому та Херсонському напрямках противник продовжує вести оборонні дії. Збройні сили України завдають систематичних ударів по складах, штабах та місцях зосередження супротивника.

У першій половині травня росія збільшила інтенсивність нанесення ракетних ударів та ударами дронами по території України. Ймовірною метою цих російських кампаній є

виснаження української системи ППО та зменшення спроможностей України до контр-наступу.

- *Військова допомога*

У першій половині травня стало відомо про передачу Україні наступного озброєння:

США:
- ракети “повітря-земля” Zuni;
- додаткові системи ППО та боєприпаси;
- Обладнання для інтеграції західних комплексів ППО у систему протиповітряної оборони України;
- Боєприпаси для боротьби з БПЛА;
- артилерійські снаряди калібру 155 мм;
- Послуги комерційних супутникових зображень;
- Підтримка діяльності з навчання, технічного обслуговування та підтримки;
- боєприпаси для HIMARS;
- 155-мм гаубиці; артилерійські боєприпаси калібру 155 мм;
- мінометні боєприпаси калібру 120 мм, 81 мм і 60 мм;
- протитанкові керовані ракети для ПТРК TOW-2;
- протитанкові гранатомети AT-4 та Carl Gustaf;
- авіаційні ракети Hydra-70;
- стрілецька зброя та боєприпаси до неї;
- підривні боєприпаси для руйнування перешкод;
- вантажівки та причепи для перевезення важкої техніки;
- тестове та діагностичне обладнання для обслуговування та ремонту транспортних засобів;
- запчастини та інше польове обладнання;

Румунія:
- РСЗВ APR-40;
- гаубиці M1981;

Чехія:
- ЗРК “Куб” (2 комплекси);

Італія:
- партія колісних танків «B1 Centauro»;

Польща:
- Кількість переданих літаків МіГ-29 збільшилась до 14 од.;

Швейцарія:
- 20 машин для розмінування;

Велика Британія:
- крилаті ракети Storm Shadow;
- завершена передача усіх раніше анонсованих Challenger 2 (14 од.)

Також Єврокомісія виділила 500 млн євро на підтримку виробництва боєприпасів. Німеччина виділяє Україні новий пакет військової допомоги на 2,7 млрд євро. Повний вміст пакета допомоги наразі не деталізований, разом з тим напередодні видання Spiegel повідомило, Берлін планує передати 20 БМП Marder та 30 танків Leopard 1, а також 18 колісних гаубиць RCH 155, передача яких була анонсована у 2022 році. Данія, своєю чергою, надасть Україні новий пакет військової допомоги вартістю 250 мільйонів доларів. До нього мають увійти транспортні засоби, спеціальне обладнання, системи ППО та артилерійські боєприпаси.

Росія: внутрішніта зовнішні виклики

Бахмут як привід для чергового «побєдобесія»

9 травня ц.р. у Москві відбувся традиційний парад до Дня перемоги. При цьому у 24 російських містах від проведення дня перемоги відмовились. Подія у Москві відрізнялась від минулих років. Окрім відсутності традиційної атмосфери святковості, подія була меншою за масштабами та коротшою у часі. Через участь у бойових діях та знищення значної кількості техніки в Україні, на параді на Червоній площі не було більшості сучасної техніки російської армії, окрім ракетних систем та комплексів ППО.

Дії росії вже отримали оцінку Міжнародного кримінального суду у вигляді ордеру на арешт володимира путіна. Втім, ***це не завадило лідерам шести країн: Вірменії, Казахстану, Киргизстану, Таджикистану, Туркменістану та Узбекистану приїхати на уклін до воєнного злочинця.***

Володир путін виступив з 10-хвилинною промовою, у якій назвав т.з. *«спеціальну воєнну операцію»* **війною**, чим вона і є насправді. Однак, при цьому війною, яку нібито розв'язали проти росії. Український народ очільник кремля назвав заручниками перевороту та злочинного режиму, що прийшов до влади, хоча після революції 2014 року відбулося вже два демократичні вибори президентів. У промові путін також провів паралелі з російськими солдатами минулого у спробі підкреслити спадковість поколінь російських військових. Російська пропаганда активно просуває образ героїчності російських військовослужбовців, які нібито захищають росію від зовнішньої загрози, «як це колись робили їхні пращури». Що важливо, такі ідеї просуваються не лише на рівні російського політичного керівництва, але й на рівні громадян. *У т.з. інтелектуальних колах росії агресія проти України користується активною підтримкою*: пісні про ПВК Вагнер популяризуються вчителями у школах, а у московських галереях сучасного мистецтва регулярно проводяться виставки, присвячені російським загарбникам.

До дня перемоги ПВК Вагнеру не вдалося захопити місто Бахмут, як цього бажало російське керівництво і зокрема через це традиційного побєдобєсія на росії не відбулося. Глава терористичної організації Євгеній Прігожин порівнював битву за Соледар з битвою радянської армії за Сталінград. Однак, саме **Бахмут може стати**

Сталінградом для росіян. Битва за це місто виснажила наступальний потенціал німецького угруповання, за якою відбулася контр-наступальна операція радянської армії. Наразі російські війська у Бахмуті втрачають спроможності для наступу. На флангах міста українська армія системно проводить успішні контр-атаки**. Наступним етапом російсько-української війни може стати чергова контр-наступальна операція Збройних Сил України.**